

УДК 656.13(477)

С.М. Шарай, Д.О. Дехтяренко, В.М. Яценко, К.О. Майданик*Національний транспортний університет***ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ
АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ ЗА УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ
ЛОГІСТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ**

Розглянуто проблеми, що стримують розвиток міжнародних автомобільних перевезень вантажів. Запропоновано напрями впровадження принципів логістики на автомобільному транспорті.

Ключові слова: автомобільний транспорт, міжнародні перевезення, Європейська транспортна система, логістика.

Шарай С.М., Дехтяренко Д.А., Яценко В.М., Майданик Е.А.*Національний транспортний університет***ОРГАНИЗАЦИЯ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ
АВТОМОБИЛЬНЫХ ПЕРЕВОЗОК ГРУЗОВ В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ
ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРИНЦИПОВ.**

Рассмотрены проблемы, сдерживающие развитие международных автомобильных перевозок грузов. Предложены направления внедрения принципов логистики на автомобильном транспорте.

Ключевые слова: автомобильный транспорт, международные перевозки, Европейская транспортная система, логистика.

S. Sharai, D. Dekhtyarenko, V. Yaschenko, E. Maidanyk.*National Transport University***ORGANIZATION THE TRANSPORT SERVICES OF CARGO DELIVERY IN
INTERNATIONAL TRAFFIC IN TERMS OF IMPLEMENTATION OF LOGISTICS
PRINCIPLES.**

The Problems which restrain development of international motor-car transportations are considered. The directions of application the principles of logistic are offered on a automobile transport.

Keywords: automobile transport, international shipping, European transport system, logistic.

Постановка проблеми. Організація доставки вантажів у міжнародному сполученні потребує узгодження дій всіх учасників транспортно-технологічного процесу перевезень, які регулюються та визначаються міжнародними та національними правовими органами, екологічними, політичними та соціальними чинниками. В умовах високого рівня конкурентної боротьби на ринку транспортних послуг особливої уваги заслугове розгляд питань впровадження принципів логістики на автомобільному транспорті, пошук раціональних шляхів транспортно-обслуговування відповідно до кращих європейських практик, обґрунтування транспортно-технологічних схем доставки вантажів, впровадження прогресивних форм і методів організації процесу перевезень, удосконалення діючих та розробка перспективних транспортних технологій.

Результати досліджень. Автомобільний транспорт відіграє важливу роль в забезпеченні зовнішньої торгівлі України і транзиту її територією. За останні п'ять років зовнішньоекономічні вантажопотоки мають тенденцію до скорочення, особливо за обсягами транзиту (рис. 1).

За останні три роки через несприятливі економічні та соціально-політичні фактори обсяги транзиту через територію України скоротились на 33%. Зменшення транзиту скорочує надходження до бюджету, за експертними оцінками, на суму орієнтовно 10-15 млн. доларів на рік. При цьому сусідні країни намагаються активно конкурувати з Україною, надаючи свої транспортні послуги та здійснюючи заходи по створенню транспортних коридорів через свої території в обхід України.

Обсяг перевезень, млн.т

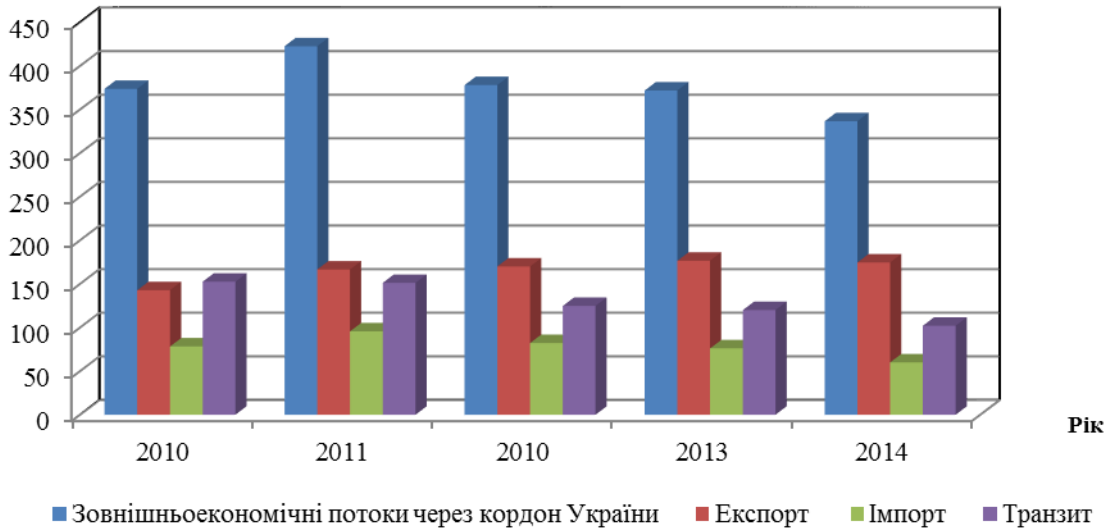

Рис. 1. Зовнішньоекономічні вантажопотоки України

Тому на сучасному етапі виявилась гостра необхідність у розробці основ управління та механізмів розвитку транспортних коридорів для оптимізації перевезень транзитних вантажів. Це, в свою чергу, породжує необхідність аналізу зв'язків та взаємовідносин, які виникають у транспортній системі на основі принципів її організаційного розвитку та економіко-правового забезпечення. Уряд спрямовує свої зусилля на створення умов для удосконалення та розвитку виробничо-технічної бази транспорту, створення та розвитку сучасних транспортних комунікацій і транспортно-складської інфраструктури, вирішення соціально-економічних завдань, підвищення рівня зайнятості населення регіонів. Так, Урядовою постановою [1] для пропуску автотранспортних засобів на державному кордоні України створено сто тринадцять пунктів пропуску, в тому числі за статусом: міжнародних – 57; міждержавних – 56. Тільки 9% із них мають достатнє матеріально-технічне забезпечення, а на 91% діючих пунктах пропуску матеріально-технічне та сервісне забезпечення недостатнє або взагалі відсутнє.

Міжнародні перевізники докладають зусиль для впровадження принципів логістики в організацію транспортного та транспортно-експедиторського обслуговування перевезень. За оцінками експертів впровадження транспортно-логістичного обслуговування споживачів дозволить скоротити термін доставки вантажів на 20%, час на оформлення товарно-транспортних документів на 50%, а також зменшити сумарні витрати на транспортування вантажів на 35% і скоротити складські запаси на 30%.

Основними проблемами, що стримують розвиток міжнародних автомобільних перевезень, у тому числі транзит вантажів, є такі: потребує удосконалення нормативно-правова база щодо здійснення міжнародних перевезень вантажів та пасажирів, процедура видачі дозволів перевізникам та їх розподіл, технологія перетину державного кордону, процедури розмитнення вантажів, отримання віз у посольствах тощо (рис. 2).

Аналіз стану міжнародних вантажних автомобільних перевезень України, в тому числі транзиту через територію України, показує, що необхідно привести нормативно-правову базу України з міжнародних перевезень та здійснення контрольних функцій на пунктах пропуску транспортних засобів через державний кордон у відповідність до міжнародних норм. Існуюча законодавча база з питань міжнародного сполучення та перевезення вантажів не в повній мірі відповідає міжнародним вимогам, які обумовлені європейськими конвенціями та угодами. Основними недоліками існуючої системи пропуску транспортних засобів через державний кордон України, у тому числі транзиту, є неузгодженість в роботі контрольних служб та часті порушення ними існуючого законодавства. За оцінками фахівців затримка транспортних засобів на кордонах України у 3-4 рази перевищує термін цієї процедури в країнах Європи, а вартість послуг з догляду транспортних засобів і вантажів вдвічі більша.

Рис. 2 Характерні проблеми, що стримують розвиток міжнародних перевезень автомобільним транспортом

З метою поліпшення становища та інтеграції національної мережі міжнародних транспортних коридорів до Європейської транспортної системи доцільно здійснити ряд заходів, впровадження яких дозволить прискорити адаптацію транспортної системи України до Європейської спільноти:

- прискорити процес адаптації українського законодавства до законодавства ЄС;
- розробити та затвердити в установленому порядку і увести в дію єдиний для всіх пунктів пропуску порядок перетину державного кордону України транспортними засобами, в тому числі транзитними, який повністю відповідатиме вимогам міжнародних конвенцій та угод з цього питання;
- вивчити та підготувати обґрунтовані пропозиції щодо створення і розвитку в Україні мережі митних терміналів для приймання і тимчасового зберігання вантажів, що перевозяться в міжнародному сполученні, з метою скорочення затримки транспортних засобів під час виконання митних процедур.

Реалізація цих заходів може забезпечити протягом одного року збільшення обсягів транзитних перевезень через територію України іноземними перевізниками на 15-20% і дозволить додатково залучити до бюджету 5-7 млн. доларів.

Можливості застосування методів транспортної логістики на автомобільному транспорті потребують реалізації ряду стратегічних завдань (рис. 3).

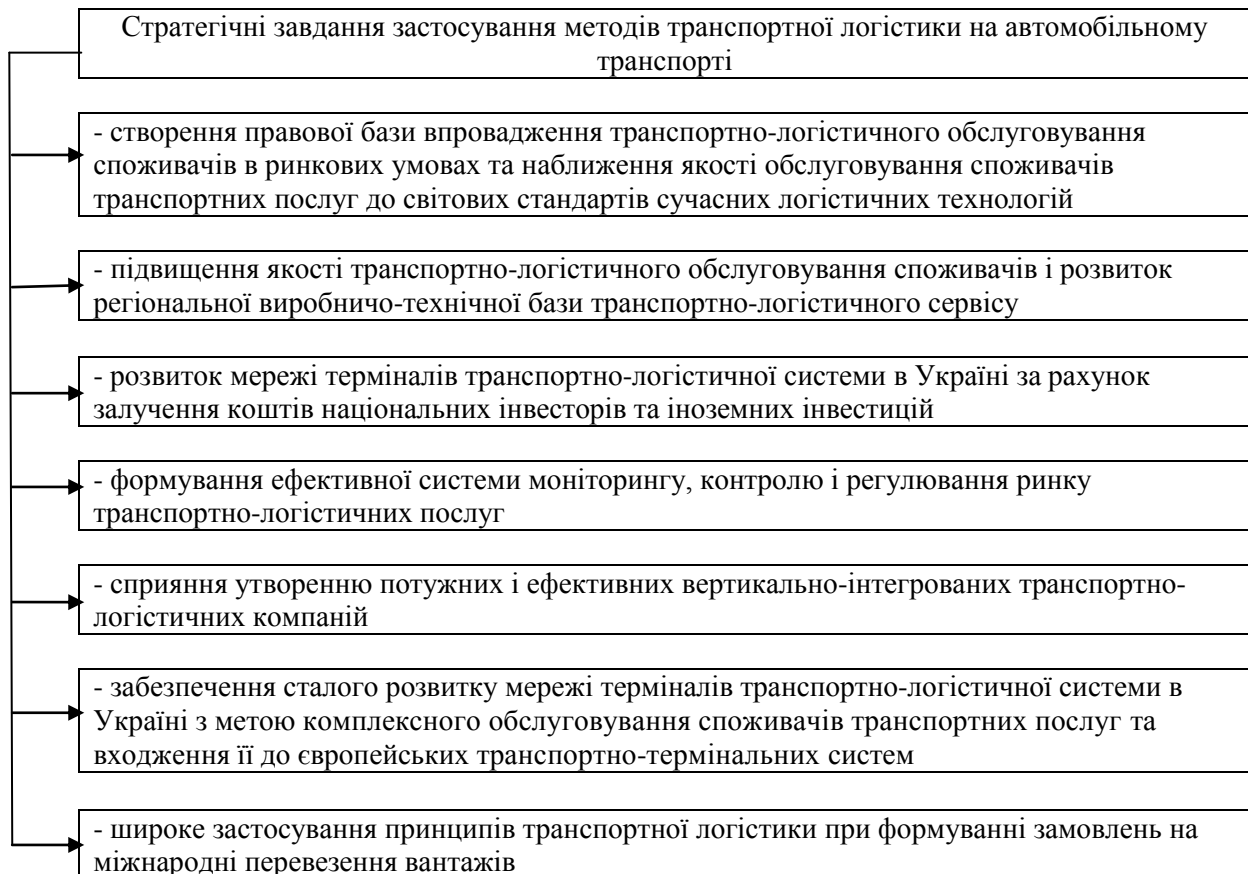

Рис. 3. Стратегічні завдання застосування методів транспортної логістики на автомобільному транспорті

Використання досягнень логістики на транспорті є запорукою підвищення ефективності вітчизняного транспортного комплексу та активізації його інтеграції до світової транспортної системи. Ратифікація Україною Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, вимагає від нашої країни приведення параметрів функціонування сфери міжнародних перевезень вантажів до вимог європейських норм. Основними напрямками та завданнями для подальшого розвитку та підвищення ефективності міжнародних автомобільних перевезень з використанням принципів логістики, з урахуванням пріоритетів, визначених Транспортною стратегією України на період до 2020 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. № 2174-р [2] є:

- функціонування ефективної системи державного регулювання діяльності транспорту для забезпечення зовнішньоекономічних зв'язків України та розвитку транзитних перевезень;
- удосконалення митних процедур та механізму переміщення транзитних вантажів через державний кордон України;
- спрощення процедури переміщення вантажів через державний кордон та обґрунтоване скорочення часу, необхідного для проведення контрольних процедур у пунктах пропуску через державний кордон, приведення умов роботи таких пунктів пропуску у відповідність з європейськими нормами;
- подальший розвиток інфраструктури міжнародного транзиту - розробка програми функціонування національної мережі;
- створення мережі логістичних (нагромаджувально-розподільчих) центрів на мережі транспортних коридорів, розширення їх функцій з метою найбільшого задоволення потреб користувачів;

- створення комплексних інформаційних систем управління, контролю та ідентифікації вантажів і контейнерів, повідомлення про прибуття;
- оснащення транспортних засобів супутниковими навігаційними системами, інтегрованими до єдиної системи координатного управління;
- збільшення обсягу та номенклатури вантажів, що перевозяться в контейнерах;
- запровадження електронного документообігу;
- удосконалення тарифно-цінової та податкової політики;
- розроблення та впровадження сучасних технологій та забезпечення взаємодії усіх учасників транзитних перевезень вантажів;
- подальше розширення міжнародного співробітництва у сфері транзитних перевезень;
- широке застосування методів і принципів логістики при здійсненні міжнародних перевезень вантажів.

Висновки. Визначені проблеми, що стримують розвиток міжнародних автомобільних перевезень. Показано, що використання досягнень логістики на транспорті є запорукою підвищення ефективності вітчизняного транспортного комплексу та активізації його інтеграції до світової транспортної системи.

Література

1. «Перелік пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 року № 435.
2. «Транспортна стратегія України на період до 2020 року», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. N 2174-р.

Стаття надійшла в редакцію 26.04.2016